

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos konkursui

Justina Katkevičiūtė
Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos
3b klasės mokinė

PJESĖS

2008 m.

Motulė paviliojo

3 veiksmų pjesė
pagal Lazdynų Pelėdos apsakymą „Motulė paviliojo“

Veikėjai:

Petriukas – apsakymo veikėjas, vyresnysis Katriukės broliukas.
Katriukė – apsakymo veikėja, Petriuko sesutė.
Grėtė – maždaug 13 m. mergaičiukė, Sauliaus sesuo.
Saulius – maždaug 14 m. paauglys, Grėtės brolis.
Tėvas – Grėtės ir Sauliaus tėvas.
Ona – būsimoji tėvo žmona ir vaikų pamotė.
Rimkienė – senutė, Petriuko ir Katriukės kaimynė.
Strypeikienė – Petriuko ir Katriukės globėja, gudri, nedora moteris.
Motulė – Petriuko ir Katriukės mama (girdisi tik jos balsas).

Pirmas veiksmas

Tipiška tipišku piliečių svetainė. Joje pora fotelių, sofa, televizorius ir kiti įprasti buities reikmenys. Vakaras. Ant fotelio sėdi Saulius ir žiūri televizorių. Grėtė vaikštinėja prie lango.

Grėtė. *(Susirūpinusi)* Kažin kodėl mama vis negrįžta?

Saulius. *(Nepatenkintas)* Ko burbi visą vakarą? Grįš... Kur jai prapulti?

Grėtė. *(Supykusi)* Tau niekas nerūpi... Niekada. *(Trumpa tyla)* Pažiūrėk, kiek valandų! Sauliau, išjunk televizorių.

Saulius. Kodėl turėčiau? Zirzlė paskutinė.

Grėtė. Vidurnaktis greit...

(Saulius sumurma ir toliau žiūri. Grėtė griebia mobilų.)

Grėtė. Po šimts kancarų! Skambint juk galima... *(Deda telefoną prie ausies ir ironiškai kartoja)* Jūsų sąskaitos likutis nepakankamas... Cha, nepakankamas.

Saulius. Ko tu amžinai „parinies“?

Grėtė. Tu mano sąskaitą pribaigei? Dabar mamai...

Saulius. Mamai, mamai... Penkerių metų vaikas tu, ar ką? Merga užaugus, o mamos sijono vaikos.

(Grėtė susinervina, rodos, pravirks) Gerai jau gerai, tik nežliumbk... Atsiprašau. *(Trumpa tyla.)* Žinutę rašei?

Grėtė. Neatsako.

Saulius. Pas kaimynę nesisvečiuoja?

Grėtė. Nematyti...

Saulius. Tiksliai! *(Trinkteli delnu sau per kaktą)* Jai turbūt pasimatymas užsitęsė. Atsimeni, kažkada sakė, kad bendradarbis vakarienės kvietė.

Grėtė. Koks bendradarbis?

Saulius. Ai, sėsk! Ilgai aiškinti... Ko stypsai?

(Grėtė paklūsta ir atsisėda, abu įninka į televizorių. Apšviečiama kita erdvė (gali būti kita scenos pusė) – tamsus ir baugus 19 a. valstiečių trobelės kampas. Ten – suolelis, lovelė, ugniavietė, šalia kurios snūduriuoja du maži vaikučiai – Katriukė ir Petriukas. Pirmoji atbunda Katriukė, ieškomai apsidairo ir sutrikusi prabyla.)

Katriukė. *(Verksmingai)* „Petriuk! Kame esi? Aš bijau.“

Petriukas. „Tylėk, gėdą turėki! Ir bliausi čia lyg mažas vaikas.“

Katriukė. „Motulė nepareina! Nutiko kas nors! Šiokią dieną reikėjo ant upės...“

Petriukas. „Apnakvino pas Grikštus, ir visas nutikimas, kaip anąsyk, ar atsimeni? Mes pilnas kertes priverkėme, o čia ryto metą, praaušus, tik mamytė kyšt ir bejeinanti su ryšeliu, karštais vėdarais nešina. Atmeni?“

(Katriukė nusijuokia drebančiu balseliu) Taigi ir dabar nėra ko bliauti. Kurgi dings neparėjusi?“

Katriukė. *(Eina link lovos)* „Man šalta. Miego noriu.“

Petriukas. „Tai drėbkis! Nori, kad jai šilta būtų. *(Apkloja seserį)* Na, dabar miegok besveika!“

(Apšviečiama svetainė. Grėtė, sėdėjusi ant sofos, pakyla. Saulius lieka ten pat.)

Grėtė. *(Ryžtingai)* Viskas, pusė pirmos... Nebeišlauksiu. Einu pas Kazilionienę.

Saulius. Višta, tu višta. Ir ką jai pasakysi? Kad mama dar negrižo. Parsiras ji, o tu tik gėdą pasidarysi...

Grėtė. Nagi paskambinsiu.

Saulius. Iš Kazilionienės? Antrą valandą nakties?

Grėtė. Pusė pirmos...

Saulius. Manai, įsileis? O jei ir taip – bėda ji vaikščiojanti. *(Mėgdžioja)* Vaikučiai, še hematogeno! Grėtute, ko taip ilgai diskotekoj?

Grėtė. Tu kaltas! Nereikia muzikos visu garsu klausyt.

Saulius. Ne apie tai kalba. Mama sako...

Grėtė. Kur ji prapuolė?

Saulius. Dejone, tu dejone! Lapas prie užpakalio... *(Grėtė pravirksta)* Einu, sese, arbatos padarysiu. *(Trumpa tyla. Saulius niekur neišeina, prabyla, lyg nieko nebuve.)* Žinai, Grėte, mama turbūt „Maximoj“ užtruko...

Grėtė. Nebedirba, Sauliau...

(Trumpa tyla. Grėtė negali nurimti.)

Saulius. Ir ką su tavim daryt?

Grėtė. Ką aš žinau... Aš tau trukdau?

Saulius. Motina čia kalta. Negi jai sunku sms-ą parašyt? Linksminas...

Grėtė. Sauliau, tylėk, mamai gal kas rimto nutiko, o tu...

Saulius. Žinai, atsibodai... *(Pabrėžtinai)* Einu aš gult! Nusispjaut man, vie-no-dai!

(Saulius išeina Grėtė susirango ant sofos, apkabina pagalvėlę.)

Antras veiksmas

Kambarys apšviestas blankiai. Grėtė, susirietusi į kamuoliuką, snaudžia sofoje. Kelis kartus pasigirsta garsus beldimas į duris. Mergina pakyla.

Grėtė. Mama! Raktus pamiršai, mama?

(Atidaro duris, už jų stovi tėvas.)

Grėtė. *(Sutrikusi)* Galvojau, mama... Yra durų skambutis!

Tėvas. *(Tiesia maišelį)* Štai picos atnešiau.

Grėtė. *(Susiraukia)* Tavo pica alubariais trenkia.

Tėvas. Žinai, kad nebegeriu...

Grėtė. *(Ironiškai)* Nebegeri... Ko atsibeldei paryčiais? Pala, gal mama grįžo, pašauksiu. Tikriausiai aš nepastebėjau...

(Eina link durų ir sutinka Saulių.)

Saulius. *(Piktai)* O tėvui ko čia? Tu atsikviete?

Tėvas. Nekvietė, nekvietė. Va, Sauliau, picos atnešiau, tikriausiai be vakarienės atsigulėt?

Grėtė. Mama liepė?

Saulius. Tikriausiai vėl susitaikėt. Ilgam?

Grėtė. *(Tėvui)* O iš kur tu žinai, kad mama šiandakt negrįžo?

Tėvas. Grėte, būk gerutė, užkaisk arbatos. Sėdam, pasistiprinsim...

Grėtė. Aš su tavim prie vieno stalo nesėdėsiu!

Saulius. Grėte, ne laikas ožiuotis. Sėdam, vakarienės nesivirėm.

(Tėvas ir sūnus prisėda. Grėtė išeina arbatos.)

(Apšviečiamas trobelės kampas su Petriuku ir Katriuke. Pasirodo vaikų kaimynė senutė Rimkienė. Vaikai, vos išgirdę žingsnius, pašoka iš vietų.)

Katriukė. *(Džiugiai)* „Motulė parėjo!“

(Rimkienė nuleidusi galvą. Vaikai, neišvydę mamos, sutrinka.)

Rimkienė. „Kada išėjo motulė?“

Petriukas. „Vakar auštant išsivadino pas Strypeikus baltinių skalbti... Mat, apnakvino... Neilai trukus, pareis motulė... Juk pareis?“

Rimkienė. *(Liūdnai)* „Vargu bepareis... vargu...“ Ieško dabar jos žmonės, neranda, kur po ledu pasmukus...

Petriukas. *(Ramina save)* „Ne adata, atras“

Katriukė. Kur beprapuls skalbti išėjus...

(Įeina Strypeikienė. Moterys reikšmingai susižvalgo.)

Strypeikienė. *(Perdėm maloniai, apžvelgdama trobą)* Ryto metas, angelėliai... Neranda jūsų motulės. Bet jūs nebijokit, angelėliai, nesibaiminkit. Būsiu jums už motulę ir už tėvelį... Pirmą ūkelį apžiūrėsime, tada įsikursime...

Petriukas. Palūkėkit, tetule... Šit pamatysit, kad motulę surado, šit ir pareina...

Strypeikienė. *(Nesiklausydama vaiko, paskubom)* „Diena su galu!“...

Tai eiva, angelėliai, mantą sukrausim, o tada jau į naujus namus.

(Eina durų link.)

Petriukas. *(Tyliai)* Ne adata, atras motulę.

(Apšviečiama svetainė. Joje Grėtė, Saulius ir jų tėvas.)

Grėtė. *(Tėvui)* Tu taip ir nepasakei, ko tau paryčiais prisireikė. Savaites užmiršęs buvai, dabar atsitrenkei.

Saulius. Gal tavo Onytė išvarė?

Tėvas. Blogų naujienų turiu.

Saulius. Pirma avis pašeri, tada pjauni...

(Trumpa tyla.)

Grėtė. Mamytei žinios?

Tėvas. Nebėra jūsų mamos. Nebėra jau nuo vakaro...

Saulius. Kaip suprast?

Tėvas. Užsimušė... Gal greitį viršijo... Kelias slidus...

Grėtė. *(Piktai)* Ką tu paistai?

Saulius. Kokias nesąmones kalbi?

Tėvas. Ne nesąmonės... Teisybė degtinės kartumo.

Grėtė. *(Šaukia)* Tu meluoji! Nori mus užsienin išsivežt, nori priverst su tavim gyvent... Ir meluoji... Grįš mama...

Tėvas. Grėte, tu suvoki. Teisybė. Pripažint nenori.

(Grėtė nueina ir atidaro duris.)

Grėtė. Meluoji! Tu visada meluoji... Eik laukan! Jei ne, mama išvys! Grįš ir išvys!

(Tėvas išeina. Saulius ir Grėtė sėdi ir tyli. Po kiek laiko pravirksta.)

Trečias veiksmas

Trobos kampas neatpažįstamai pasikeitęs. Prasta antklode užsiklojusi snūduriuoja Katriukė, Petriukas sėdi šalia. Abu sulyse, pavargę, pajuodę.

Petriukas. *(Kalba liūdnu, pavargusiu balsu)* Aš galvoju, Katriuke... Matyt, teisybę tetulė sako, – mes jau dideli užaugom, viską dirbt galim. kažko tik rankos neklauso – gelia, sopa, ir širdelei negera, nujaučia, kad nereikia čia mūsų.

Katriukė. *(Blaškydamasi per miegus)* „Kam mumis palikai, mamyte, vargui vargti? Veskis su savim, motule, pasigailėk!“

(Petriukas išsigąsta, paliečia Katriukės kaktą, apklosto.)

Petriukas. Kas gi, Katriuke? Tu degi... Ar susirgai, Katriuke?

Katriukė. „Eikim pas motulę, Petriuk!.. Motulė meldyne stovi, mūsų laukia... Pasiilgo motulė... Eisiu, eisiu...“

Petriukas. *(Ramina)* „Tylėk, tylėk!“

(Katriukė atsibunda, atsisėda ir pravirksta.)

Katriukė. „Nebėra jau!.. Nuėjo!“

Petriukas. *(Nustebęs)* „Kas?“

Katriukė. „Motulė buvo, motulė. Pabučiavo mane, nuglostė... Tokia linksma, balta, graži... Angeliukas taip pat buvo... aukso sparneliais plasnojo... kaip tik tas, apie kurį pasaką sekė... Ir nuėjo, nuėjo, o mane paliko!“

Petriukas. *(Ramina)* „Tylėk, tylėk! Tu sergi, tau šilta. Oje, kokia galvelė karšta!“

Katriukė. „Šalta man, Petreli, labai šalta!“

(Petriukas apkloja Katriukę, ši užmiega. Apšviečiama svetainė, kurioje sukrėsti ir pajuodę Saulius ir Grėtė. Pasigirsta beldimas į duris.)

Grėtė. (*Išsigandusi*) Neleiskim... Neleiskim šiandien nieko... Jie mus išskirs, jie norės išsivesti.

Saulius. Neleiskim... Bet čia tėvas... Juk beldžia. (*Trumpa tyla.*) Aš ir be tėvo užaugau.

Grėtė. Tau atrodo, užaugom?

Saulius. O kas mums dabar belieka? Imt atsakomybę ant pečių. Patiems už save... Patiems.

(*Trumpa tyla.*)

Grėtė. Įleiskim tėvą.

Saulius. Įleiskim.

(*Saulius atidaro duris. Įeina tėvas ir Ona, nešini lagaminais.*)

Grėtė. Yra durų skambutis!

Tėvas. Išgąsdint nenorėjau...

Saulius. O ji kas tokia?

Tėvas. Ona, jūsų nauja mama.

Grėtė. (*Sutrinka*) Sauliau...

Saulius. Mes turim mamą. Ji čia gyvena. Prisiminimuos visada gyvens.

Tėvas. Gyvensim vaikai ilgai ir laimingai. Kaip pasakoj... Į užsienį išleisiu pakeliaut, užsidirbt, mokytis. Grįšit namo, kai norėsit.

Saulius. Mums ir Lietuvoj gerai.

Tėvas. (*Apsimeta negirdįs*) Ona labai gera, mylės kaip savo. Dar jos Agnė kartu gyvens... Draugai būsit. Puiki šeimyna.

(*Grėtė pravirksta.*)

Saulius. Mes ir vieni gyvent galim...

Tėvas. Negalit! Nepilnamečiai.

Grėtė. Galim! Šiandien Ona, rytoj Aldona.

Ona. Negi į vaikų namus norit?

Grėtė. Siūlo! Matai, jau siūlo. Sauliau, einam... Aš čia negyvensiu.

Ona. Sėskim, sėskim ir sutarkim.

Grėtė. Su tavim prie vieno stalo nesėdėsiu.

Saulius. Sėskim, šįkart. (*Pašnibždom.*) Įrodykim, kad užaugom.

(*Apšviečiamas tuščias trobos kampas. Girdisi Katriukės ir jos mamos balsai.*)

Katriukė. „Eisiu. Bėdina motulė... Taip meiliai mane šiąnakt nubučiauo, nuglostė... Jie bijo motulės... Aš nebijau... Kad nepajustų kas... Jie pavydi... Tai bėdina motulė!“

Motulė. (*Skamba lyg daina*) „Eik šen, dukrele, eik šen, mažute!“

Katriukė. „Motule!“

(*Pasirodo Petriukas.*)

Petriukas. (*Šaukia*) Katriuke! Katriuke! „Argi ji būtų kur išėjusi?... Katriuke! (*Ieško*) Kur ji dingo? (*Pravirksta*) Rasit, motulė paviliojo?.. Kodėl mane paliko?... O, rasit, taip kur nuėjo Katriukė... O, rasit, į meldyną... motulės ieškoti...“

Katriukė. (*Tyliai*) „Petriuk!“

Petriukas. (*Šaukia*) „Katriuke!.. kame esi?“

Katriukė. „Petriuk, man ilgu be tavęs! Eik šen pas mus!“

Petriukas. „Einu!“

(*Petriukas išbėga. Apšviečiama svetainė, kurioje Grėtė ir Saulius. Abu suvargę.*)

Grėtė. (*Pavargusi, žiūri į vieną tašką*) Sauliau, mūsų tėvas geras?

Saulius. Nebegeria, mus išlaikys, nebara. Geras...

Grėtė. Tu tyčia taip kalbi. *(Trumpa tyla.)* Sauliau...

Saulius. Ką?

Grėtė. Pasiilgai mamos?

Saulius. Nebeklausk daugiau! Niekada nebeklausk. Dabar tėvą turim.

Grėtė. Ir pamotę dovanų. Nemokamai...

Saulius. *(Ironiškai)* Du už vieno kainą? Tu myli pamotę?

Grėtė. Nėra kalbų apie meilę... Neturi būti. Ji uždraudė. Vis kartoja, kad aš kvailė, kad duonos kąsnio neverta. Aš jau tikėt imu, Sauliau. *(Trumpa tyla.)* Mama to niekada neleistų.

Saulius. *(Mėgdžioja tėvą)* Gera Ona, mylės kaip savo...

Grėtė. Mylės... Kaip katė pūkų gniutulą gerklėj. Čia tik jos Agnė visi mylėt privalo.

(Pasigirsta Onos balsas.)

Ona. O kas vakarienę virs?! Veltėdžiai, valkatos, prigyventojai...

(Trumpa tyla.)

Grėtė. Sauliau, aš kartais noriu numirti... Mane sapnuos motulė šaukia.

Saulius. Užaukim. Grėte. Dirma užaukim...

Žingsniai ant stogo

3 veiksmų pjesė

Veikėjai:

Viltė – filosofiško mąstymo aštuoniolikmetė moksleivė.

Urtė – bendraamžė, meilės be atsako kankinė.

Sandra – bendraamžė, buvusi Viltės priešė.

Paulius – bendraamžis, linksmo būdo jaunuolis.

Pajacas – vaiduoklis, egzistuojantis ant mokyklos stogo.

Pirmas veiksmas

Vakaras. Mokyklos pastato stogas. Pakraštyje numestos senos kopėčios, stūkso krūva plytų, statybinių atliekų ir šiukšlių. Girdėti iš toli sklindanti muzika, kuri tai pritilsta, tai vėl garsėja, juokas, mašinų burzgesys. Stogo pakraštyje vaikštinėja susirūpinusi Viltė.

Viltė. Tik du žingsniai... Du žingsniai į priekį ir viso gero, pasauli...*(Juda pirmyn ir atgal)*
Nemylėjau tavęs, ir tu manęs nemylėjai... Vienas... Du... Vienas – sudie abejonėms. Du...
Gyvenimas – upė... Kaip kvaila ten nardyti...

(Užsimerkia ir ištiesia rankas į šalis. Pasigirsta Pajaco balsas lyg juokas.)

Pajacas. Gyvenimas – skaičiai!

Viltė. *(Krūpteli ir atsitraukia)* Kaip kvaila kartais skaičiuoti.

Pajacas. Vienas... Du... Vienas... Du... Trys...

Viltė. Vienas... Du... Nebėra vilties, Vilte... Koks kvailas vardas – Viltė...

Pajacas. Kaip kvaila... kvaila... kvaila... *(Dejonės aidas)*

Viltė. Gyventi.

Pajacas. Vaikščirot ant stogo.

Viltė. Reikia svarstyti.

Pajacas. Kaip kvaila ... kvaila... kvaila svarstyti...

(Viltė eina prie krašto ir vėl ištiesia rankas.)

Viltė. Einu pas mamą...

Pajacas. Jį nelaukia.

Viltė. *(Suklūsta)* Iš kur tu žinai?

Pajacas. Žinau.

Viltė. *(Atsidūsta)* Viso labo esi tik vaiduoklis.

Pajacas. *(Ironiškai juokiasi)* Vaiduoklis... uoklis... uoklis... *(Aidas)*

(Viltė netekusi jėgų atsisėda.)

Viltė. Tu – vaiduoklis, aš – vaiduoklis... Tik vienas skirtumas – tu gyvenai, tu mirei, o aš egzistuoju... Sunku egzistuoti.

(Nuskamba ironiškas Pajaco juokas. Pasirodo Urtė ir Paulius, rankoje nešinas buteliu šampano.)

Paulius. *(Linksmas sėdasi ant plytų)* Ko liūdim?

Urtė. Ką čia veiki? *(Nusipurto)* Brrr... Šalta.

Viltė. Nejaučiu šalčio.

Paulius. Ten, žemai, atmosfera taip įkaitus, kad u tiu tiūūū... Kaip pragare.

Urtė. Vos ištrūkom. Kodėl čia užsikorei?

Viltė. Norėjau.

Paulius. Ko tu prie jos prikibai? *(Viltei)* Gersi šampano? Juk gersi?

Viltė. Ką švenčiat?

Paulius. *(Nusistebi)* Na, tu jau visai... Transe.

Urtė. Užmiršai iš tos laimės? Šimtas dienų iki laisvės.

Paulius. Iki egzų, višta.

Urtė. *(Pašoka)* Nevadink manęs taip!

Paulius. Sėsk!

Viltė. Švęskit...

Paulius. O tu ne? Kodėl tu ne?

Urtė. Man šalta. *(Prisiglaudžia prie Pauliaus. Viltė lieka sėdėti ten pat.)*

Paulius. Žinot, panos, sako, kad čia vaidenas.

Viltė. Vaidenas.

Paulius. Eikš, jei bijai. *(Parodo Viltei vietą šalia savęs.)*

Viltė. Man nėra ko bijoti.

(Trumpa tyla)

Paulius. Jis – pajacas... Buvo moksleivis, užsidirbdavo cirke, jo niekas nemėgo.

Viltė. Jis dėl to liūdi?

Paulius. Jis įkalintas čia, nes pakėlė prieš save ranką.

Viltė. *(Krūpteli)* Tai tiesa? Todėl nepateko tenai? *(Pakelia galvą į dangų.)*

Pajacas. *(Labai liūdnai)* Tiesa... tiesa... tiesa....iesa...sa.... *(Aidas)*

Urtė. *(Išsigąsta)* Girdėjot?

Paulius. Vėjas kaukia.

Urtė. Pauliau, einam šokti! Sušilsim. Muzika girdis. Aš labai noriu.

Paulius. Vilte, eisi šokti?

Viltė. *(Tyliai kartoja)* Todėl nepateko...nepateko...nepateko... Pateksiu?

Urtė. *(Tempia Pauliu)* Einam, aš noriu!

(Paulius ir Urtė netoliese šoka lėtą šokį ir pamiršta Vilte, kuri vaikštineja – skaičiuoja žingsnius.)

Viltė. Kur tu?

Pajacas. Kur tu? Ur tu...tu...tu... *(Ironiškai kartoja, sukeldamas aidą.)*

Viltė. Aš noriu pas mamą! Noriu!

Pajacas. Norai priklauso galimybėsms. Tu nežinai, ką kalbi.

Viltė. Išlįsk! Kodėl nedrįsti pasirodyt?

Pajacas. *(Atgrasiai, sukeldamas šiurpų aidą.)* Aš? Aš? Aš?

Viltė. Aš žinau, kas tu.

Pajacas. Tu juoksies?

Viltė. Jei tik panorėsi.

Pajacas. Tau reikia draugo?

Viltė. Reikia.

Pajacas. Aš niekad neturėjau draugų.

Viltė. Aš irgi.

(Pajacas pasirodo ir lengvais šuoliukais šokuoja aplinkui Viltę.)

Pajacas. O tie du? *(Šokteli link Urtės ir Pauliaus.)*

Viltė. Jie geba gyventi tik dabartim.

Pajacas. *(Žvilgteli žemyn)* Tada skauda, kol numiršti.

Viltė. Labiau skauda gyventi.

Pajacas. Skauda, kai šitaip išeini.

Viltė. Nereiks mylėti trečiosios pamotės...

Pajacas. Aš negaliu susitikti mamos...

Viltė. Man bus kitaip.

(Trumpa tyla. Prigęsta šviesos ir Pajacas dingsta. Girdisi tik jo balsas.)

Pajacas. Visa ką dar galima išspręsti. Galvok...galvok...

Viltė. *(Žvelgia žemyn)* Skauda, kai abejoji.

Pajacas. *(Ironiškai)* Kur dėti skausmą?

Viltė. Sugriebti ir sviesti žemyn.

Pajacas. Neskubėk... bėk... bėk... bėk...

Antras veiksmas

Viltė žingsniuoja iš kampo į kampą. Urtė ir Paulius susėdę geria šampaną iš butelio.

Viltė. Man dažnai skauda. Pernelyg dažnai... Skaudėjo, kai laidojau mamą. Skaudėjo, kai tėvas parsivedė pamotę. Skaudėjo, kai ją laidojau. Skaudėjo, kai parsivedė antrą pamotę. Skaudėjo, kai jie išsiskyrė. Skaudės, kai reikės mylėt trečią pamotę.

Paulius. Ko tu „parinies“? Jau užaugus pana – 18 metų... Meilė turėtų rūpėti, draugai, o dabar...

Viltė. Tu nesupranti – vaikai be mamos sunkiai auga. Jiems ilgai skauda.

Paulius. *(Nusivylęs)* Su tokiu mąstymu...

Urtė. Atstok nuo jos.

Paulius. Traukis, višta!

Urtė. Tu manęs nebemyli?

Paulius. *(Duoda butelį)* Myliu, myliu... Gerk!

(Paulius ir Urtė prisėda. Viltė žvilgteli nusiminimo kupinu žvilgsniu. Ima žingsniuoti ir skaičiuoti. Po kiek laiko pasirodo Sandra.)

Sandra. *(Sėdintiems)* Matau, čia geriau nei salėj.

Urtė. Oooo, Sandrut, čia vaidenas! Neik čiaaa! *(Kvatoja)*

Sandra. *(Viltei)* Ką čia darai?

Viltė. Skaičiuoju.

Sandra. Žingsnius ant stogo?

Viltė. Šimtas šeši.

Sandra. Atėjau tau pasakyti...

Viltė. Aš nenoriu žinoti.

Sandra. Todėl aš tavęs ir nekenčiu – tu nemoki klausyti, tu – egoistė.

Viltė. Tu irgi būni...

Sandra. Aš visuomet tau pavydėjau! Turtingo tėvelio durna dukrelė.

Viltė. Tai ko tada atėjai?

Sandra. Pasakyti.

Viltė. Sakyk!

Sandra. Būsime sesės... Tavo tėvas ves mano mamą.
(*Trumpa tyla.*)

Viltė. Mes niekada nebūsime sesės!

Sandra. Tu nepajėgsi pasipriešinti tėvui.

Viltė. Mūsų sielose nebus sesės.

Sandra. Kodėl tu visada taip kalbi? Kaip beprotė.

Viltė. O kaip kalba protingi? (*Trumpa tyla. Viltė vėl ima žingsniuoti.*) Šimtas vienuolika.

Sandra. Gal tapsim draugėmis? Tavo tėvas to nori.

Viltė. Aš nenoriu.

Sandra. Tiesą sakant, aš irgi... Tu – keista...

Viltė. Tu norėtum.

Sandra. (*Sutrinka ir supyksta*) Kaip tau šovė į galvą? Durnė...
(*Trumpa tyla.*)

Viltė. Aš išeisiu.

Sandra. Kur? Iš namų?

Viltė. (*Žiūri žemyn*) Pas mamą.

Sandra. Tu vėl nusišneki.
(*Sandra nueina. Pasigirsta Pajaco balsas.*)

Pajacas. Neskubėk! Dievas tau neatleis!

Viltė. Ką tu supranti? Tau taip pat neatleido.

Pajacas. Aš gailiuos... (*Trumpa tyla.*) Niekam to nesakiau.

Viltė. Tu jau pasmerktas?

Pajacas. Daugeliui metų... Tu nesupranti, kaip skauda. Skauda... skauda... skauda...
(*Trumpa tyla.*)

Viltė. Ir vaiduokliams skauda?

Pajacas. Nesirink šito kelio.... Tik tiek... Tik tiek tau galiu pasakyti.

Viltė. Jei būtum mano vietoje.
(*Šviesos prigėsta. Pasirodo Pajacas stovintis, kur pirma stovėjo Viltė.*)

Pajacas. Dabar esu tavo vietoje.

Viltė. Tavo pokštai kvaili.

Paulius. (*Viltei*) Su kuo tu kalbi?!

Viltė. Jie tavęs nemato? (*Rodo į sėdinčiuosius*)

Pajacas. Jiems manęs nereikia. Aš juos gašdinu.

Viltė. Aš negašdinsiu – eisiu pas mamą.
(*Šviesos prigėsta. Pajacas dingsta. Pasigirsta jo balsas.*)

Pajacas. Nebūk tuo tikra... tikra... tikra...
(*Urtė pasiveja ir apkabina prie Viltės žengiantį Paulių.*)

Urtė. Girdėjai? Pauliau, girdėjai?

Paulius. Paleisk! Ką?

Urtė. (*Nepaleidžia*) Čia tikrai vaidenas!

Paulius. Žinoma, savižudis Pajacas...

Urtė. Aš bijau...

Paulius. Man neįdomu! (*Atstumia Urtę, ši verkia. Švelniai prabyla.*) Vilte, prisėsk prie mūsų.

Viltė. Nenoriu.

Paulius. Ką čia veiki?

Viltė. Skaičiuoju žingsnius ant stogo.

Urtė. (*Aprimusi*) Leisk jai maštyti. Eikš!

(*Pasigirsta Pajaco balsas.*)

Pajacas. Užteks maštyti, Vilte.

Urtė. Ir vėl! Pauliau, girdėjai?

Paulius. Tu visada paistai.

Urtė. Aš tik tave myliu!

Paulius. Gerk! Juk švenčiam. (*Paduoda butelį ir neva apkabina.*)

Urtė. Aš bijau... Einam!

Paulius. Einam, einam... Ko tu vis manęs įsikandus? (*Švelniai*) Vilte, pažadėk, kad pas mus ateisi.

(*Abu eina toliau. Urtė verkia, Paulius į tai nekreipia dėmesio. Pasigirsta Pajaco balsas.*)

Pajacas. (*Viltei*) Dabar jai skauda labiau nei tau...

Viltė. Ką man daryti?

Pajacas. Ką jauti?

Viltė. Noriu pas mamą. (*Trumpa tylą.*) Gaila jos... (*Žvelgia į Urtę.*)

Pajacas. Leisk jai nudegti.

Viltė. Kodėl žmonės turi mokytis iš savo klaidų? Gyvenimas...

Pajacas. Teisingas. Kartais... kartais... kartais... Jei gyveni, ne egzistuoji.

Viltė. Sunku gyventi.

Pajacas. Turi būti sunku... Tik atsikandęs citrinos, suprasi, kokia saldi būna kriaušė.

Viltė. O tu atsikandai?

Pajacas. Kalbam ne apie mane... ne... ne...

(*Trumpa tylą.*)

Viltė. Kodėl tu čia?

Pajacas. Nes nemokėjau džiaugtis tuo, ką turėjau.

Viltė. Turėjai...

Pajacas. Tu taip pat turi... Turi tėtį, draugus. Su viskuo gali kovoti, tik ne su mirtim...

Viltė. Mama negalėjo.

Pajacas. Tu gali pasirinkti... rinktis...rinktis...

(*Pajacas nutyla, Viltė toliau skaičiuoja žingsnius, kol išeina.*)

Trečias veiksmas

Tas pats vakaras. Ant stogo – visos trys merginos. Urtė verkia, Sandra tyli, Viltė skaičiuoja žingsnius.

Sandra. (*Viltei*) Kodėl tu skaičiuoji žingsnius?!

Viltė. Bandau nurimti... Žmogus būna naivus, kol kas nors nutinka. Kas nors tragiška ir netikėta. Tada jis gimsta iš naujo – mokos mylėti, tikėti, būti...

Urtė. (Ironiškai) Tu negalėjai nieko pakeisti? Juk supratai, kad tai buvo meilė, Viltė! Jis tave mylėjo, tavim žavėjos... Tu supratai ir nieko nepadarei!

Viltė. Tu vis tiek manim netikėsi... Aš nenoriu meluoti.

Sandra. Nereikia nieko kaltint...

Urtė. Neturiu tokios teisės? Neturiu teisės kaltint? Gal neturėjau teisės jo mylėt? *(Trumpa tyla.)* Jis niekada tiek negėrė... Gal nebūtų nukritęs, jei ne tas šampanas... O gal tyčia?

Sandra. Mes pavargom...

Urtė. Kodėl ją gini?

Sandra. Dėl visko kaltas Pajacas! Šmėkla perbėgo kelią, ir tada Paulius paslydo...

Urtė. Čia tik viena šmėkla – Viltė. Beprotė, skaičiuojanti žingsnius! *(Trumpa tyla.)* Ir kur jis dabar?

Sandra. Morge... Ar tau nuo to lengviau?

Viltė. Įdomu, ar jis susitiks mano mamą?

Sandra. Kodėl taip kalbi? Ar nesupranti, kaip jai skauda?! *(Apkabina ir guodžia Urtę.)*

Urtė. Puikios meilės puikios šermenys – raudanti kvailė, guodėja ir beprotė.

Viltė. Jis... Jis pavogė mano vietą, mano laiką ir mirtį.

Sandra. Nesuprantu! Niekada tavęs nesupratau! *(Aprimus)* Kaltas Pajacas.

(Pasigirsta Pajaco balsas.)

Pajacas. Viskam yra savas laikas ir sava vieta.

Viltė. (Merginoms) Girdėjot?

Sandra. Ką? Greitosios gausmą?

(Nesulaukę atsakymo Sandra ir Urtė apsikabina, tyli. Viltė skaičiuoja žingsnius.)

Viltė. Du šimtai dvidešimt šeši...

Marionetės

3 veiksmy pjesė

Veikėjai:

Viltė – serganti ir ligoninėje besigydanti paauglė,
Gydytojas – gydytojas, pusamžis, gana uždaro būdo žmogus.
Gydytoja – gydytoja, švelni ir dėmesinga jauna moteris.
Močiutė – Viltės močiutė, dažniausiai atliekanti jos tėvų pareigas.
Tadas – Viltės brolis, smalsus pradinukas.
Liga – mistinė būtybė, gebanti sudaryti sandorius su ligoniais.
Lėlininkas – savitas paveiklo personažas, valdantis marionetes.
Trys marionetės: Kairioji, Dešinioji ir Vidurinė – vilties sergėtojos.

Pirmas veiksmas

Ligoninės palata. Centre – baltai paklota lova, šalia jos nedidelis stalelis, ant kurio pastatyta stiklinė su vandeniu, blausiai švytinti stalinė lempa, ir numestos kelios storos knygos. Dešiniajame šone – langas su neišvaizdžiomis užuolaidomis, kairiajame – didžiulis paveikslas, kuriame pavaizduotos trys marionetės ryškių spalvų apsiaustais ir jas valdantis lėlininkas – mažas, atgrasios išvaizdos žmogelis.

Tamsu. Lovoje miega Viltė. Marionetės pamažu atgyja ir lėlininkas, kiekvienai tariant žodžius, atsargiai tampo virveles.

Kairioji. Manai, ji pabus? (*Visos žvelgia į Viltę.*)

Dešinioji. O ką jai daugiau daryti? Dievas jos dar neima.

Vidurinė. Ššš, nepažadinkim jos.

Dešinioji. Kokia buvo gydytojų diagnozė?

Kairioji. Jie nežino.

Dešinioji. Kaip tai nežino? Gal nesiklausei?

Kairioji. Buvo tavo eilė klausytis.

Vidurinė. Nutilkit, kasnakt baratės. Ar nesuprantat, kad jai tai nepadės?

Dešinioji. Kuo mes padėsime?

Vidurinė. Mes paguosim, jei kartais ateitų ji.

Kairioji. Giltinė?

Dešinioji. Ne, kvaile, liga! (*Lėlininkas smarkiai timplteli Dešiniają ir paleidžia. Šiai nusvyra rankos ir galva.*)

Vidurinė. Tai vienas ir tas pats.

Kairioji. Puiku! Vėl ją užtildė. (*Lėlininkas paleidžia ir Kairiąją.*)

Vidurinė. Vadinasi, diagnozė nežinoma.

(Viltė atsibunda, sunkiai alsuodama atsikelia ir prieina prie lango. Lėlininkas paleidžia vidurinę marionetę ir pats sustingsta.)

Viltė. Žiema. Vis dar žiema. Pavasarį, vasarą, rudenį ir dvi žiemas grįžtu čia. Dvi žiemas už lango. Tamsias, niūrias, šaltas žiemas. O, kaip norėčiau vėl užmigti. Užmigti ir atsibusti pavasarį. Ir dar... Kur nors kitur... Sode. Šiltam, gėlėtam sode pas močiutę, kur lyja aksominiais žiedlapiais. Nors tai... Tai tik svajonė, bet tikiu...

(Pasigirsta žingsniai. Ateina gydytoja.)

Gydytoja. Labas rytas, Viltė. Hmm... Koks gražus vardas – Viltė. Kaip šiandien jautiesi, Viltė?

Viltė. Taip pat, kaip ir vakar, bet ryt bus geriau.

(Gydytoja tikrina pulsą.)

Gydytoja. Oi, Viltė, tu tikra optimistė. Grįžti čia vasarą, rudenį ir jau...

Viltė. Dvi žiemas.

Gydytoja. Kartais atrodo, kad tave gydo optimizmas, o ne aš. O dabar sakyk aaaaa...

(Viltė išsižioja)

Viltė. Aaaaa... Ar man geriau?

(Trumpa tyla.)

Gydytoja. Kokie tyrimų rezultatai? *(Viltė linkteli galva. Trumpa tyla.)* O kaip tu jautiesi?

Viltė. Aš noriu pasitikti pavasarį ten. *(Rodo į langą.)*

Gydytoja. Žinai, ką tau atnešiau? *(Ištraukia iš kišenės citriną.)* Citriną. *(Viltė paima citriną.)*

Geltoną, matai? Ji geltona kaip pienės gegužė.

Viltė. Gegužė mano gimtadienis.

(Trumpa tyla)

Gydytoja. Gal tau ko nors trūksta?

Viltė. Pasakykit, kodėl aš šioj palatoj? Kodėl visuomet viena?

Gydytoja. *(Sutrinka)* Tu žinai, Viltė, tu labai alergiška. Be to, juk mes, daktarai, seselė esam. Ir štai *(Pažvelgia į paveikslą ir knygas)* – menas su tavim. Ar tau patinka šis paveikslas?

Viltė. Primeną pavasarį.

Gydytoja. Tai aš jau bėgsiu, Viltė. Ir toliau būk optimistė!

Viltė. Geros jums dienos! *(Nusišypsos)*

(Gydytoja išeina. Viltė padeda citriną ant stalelio ir į rankas paima uždegtą lempą.)

Viltė. Dabar du daiktai man primins pavasarį. Tu, lempa, ir citrina. Abi jūs švytite, abi lyg saulė. O, jei tik galėtumėt kalbėti. Iš tiesų šis paveikslas mane baugina. Verčia pasijust marionete.

(Nusijuokia) Bet jeigu jis galėtų kalbėti... Gal jis žino, kuo aš sergu... Kas pasakys? Būk optimistė, Viltė, būk optimistė! O jei tik jie žinotų, koks sunkus yra tas optimizmas dėl kitų...

(Viltė atsigula ir užsimerkia. Pasigirsta žingsniai ir balsai iš už sienos.)

Gydytoja. Tai kas mūsų pacientei?

Gydytojas. Sunku kalbėti.

Gydytoja. O tyrimai?

Gydytojas. Tas pats, kas praėjusią žiemą.

Gydytoja. Padidėjęs jautrumas ir...

Gydytojas. Auglys? Kur?

Gydytojas. Auglys dingo. Dabar...

Gydytoja. Leukemija?

Gydytojas. Kaip ir įtarėm.

Gydytoja. Už ką?

(Balsai nutyla. Lėlininkas paveiksle ima judinti marionetes.)

Dešinioji. Ji užmigo? Ji tikrai miega?

Kairioji. Dabar jau girdėjai?

Dešinioji. Leukemija...

Vidurinė. Ne tai blogiausia.

Kairioji. O kas?

Vidurinė. Ji ima prarasti viltį.

Dešinioji. Ir kas čia tokio? Kiek daug mes jų matėm. Jų, ligonių, praradusių viltį. Tai juk Paulius...

Kairioji. Povilas, Angelė, Ineta, Tadas...

Dešinioji. Šis nenumirė...

Vidurinė. Bet nė vienas taip nenorėjo pavasario.

Kairioji. Antro gyvenimo mes neturim.

Vidurinė. Jos net ir vardas Viltė.

Dešinioji. Nejau tau pagailo? Tau, kuri pirmoji buvai nupiešta? Tau, kuri matei maro ir karo ligonius, pagailo dar vieno? (*Lėlininkas patempia virveles ir marionetei nusvyra galva.*)

Vidurinė. Turėčiau didžiuotis?

Kairioji. Tu marionetė. Tu negali niekuo didžiuotis ir nieko gailėtis. Tu neturi širdies.

Vidurinė. Ar pamiršot? Mes tam ir sutvertos, kad teiktume viltį. Mums nupiešė širdį. Lėlininke, pasakyk. (*Lėlininkas patempia virveles ir paleidžia. Marionetė nusvyra.*)

Kairioji. Marionete, ar pamiršai, kad jis nekalba. Liga jam nutraukė liežuvį.

(*Lėlininkas patempia virveles ir paleidžia. Marionetė nusvyra.*)

Antras veiksmas

[Viltės palatą ateina močiutė, vedina Taduku, kuris nešasi kelias gėles.

Močiutė. Vilte, vaikeli, pabusk! Atnešiau obuolių pyrago.

Viltė. (*Pašoka ir nudžiugusi stipriai apkabina*) Močiute, Tada, kaip džiaugiuos, kad atėjot. (*Pauosto obuolių pyragą ir paima gėles.*) Dvelkia vasara.

Močiutė. Ar gerai tau čia, vaikeli, ar niekas neskriaudžia?

Viltė. Močiut, čia juk ligoninė. Sakykit, o kur mama, tėtis?

Močiutė. Negrįžo, vaikeli, tie emigrantai, nesusivokė. Sakė, kitą mėnesį.

Tadas. Ir prieš pusę metų taip sakė.

Viltė. Ir Kalėdoms...

Močiutė. Tik pinigai galvoj. O kad vaikas ligoj...

Viltė. Nepyk, močiute, grįš mama. Nors ir lai ...

Močiutė. Negalvok taip, vaikeli. Negalima taip galvot. Nekankink manęs senos.

Tadas. Vilte, kuo tu sergi? Vis čia ir čia..

Viltė. Dabar? Ilgesiu...

Močiutė. O kokia tai liga? Mano laikais tokių nebuvo.

Viltė. Aš nežinau, močiut, nežinau...

Močiutė. Nežino! Uždarytą laiko, bet nežino.

Tadas. Vilte, aš norėjau paklaust. Jei tu numirsi, ar galėsiu gyvent tavo kambary?

(*Tyla*)

Viltė. Tada abu gyvensim. Aš – kaip angelas, tu – kaip žmogus.

(*Įeina gydytojas*)

Gydytojas. Lankymo laikas baigėsi. Viltė alergiška, o jūs atnešėt dulkių ir obuolių pyragą. Jai negalima.

(Įeina gydytoja.)

Gydytoja. Dabar dar galima. Iki che...

Viltė. Iki ko?

Gydytoja. Ar dar nėra tavo tėvelių?

Močiutė. Juk aš esu.

Gydytojas. Jūs ne mama, jūs – giminaitė.

Tadas. Užtat aš – jos brolis.

Gydytojas. Lankymo laikas baigėsi. Tokios taisyklės.

Gydytoja. Palydėsiu jus. Pakeliui pasakysiu.

Močiutė. Tik nepaliauk šypsotis, Viltė. Šypsena – geriausias vaistas.

(Gydytoja ir močiutė su Tadu išeina.)

Viltė. Kažkokia maišatis.

(Trumpa tyla)

Gydytojas. Gavot gėlių? Nuvys, jei nepamerksit.

Viltė. Koks skirtumas...

Gydytojas. Matau, mėgstat skaityti. Kas čia?

Viltė. Salomėja Nėris.

Gydytojas. Poezija? Pravers... Ilgam.

(Gydytojas išeina)

Viltė. Ką reiškia „ilgam“? Ar aš pasitiksiu pavasarį ten? (*Žiūri pro langą*) Ar išvis nepasitiksiu? Ką reiškia ilgam? Ir koks optimizmas? Mama, tėtis – emigrantai. Jie – emigrantai, aš – ligonė. Ir kas pasakys, kuo aš sergu?

(*Bekalbant atgyja marionetės. Joms kalbant lėlininkas atsargiai tampo virveles.*)

Vidurinė. Pamerk gėles, Viltė, nuvys.

Viltė. Tegū... (*Atsisuka ir pamato marionetes*) Va ir optimizmas? Ar aš sapnuoju? Ne... Tai vaistai veikia. Haliucinacijos? Man pakilo temperatūra. Paveikslai negali tapti gyvi.

Kairioji. Ji netiki. Kuo mes jai padėsime?

(*Lėlininkas smarkiai trukteli marionetę.*)

Viltė. Ar įmanoma tikėti tuo, ko nėra?

Dešinioji. Ir Angelė taip sakė.

Kairioji. Ir Tadas, ir Povilas.

Viltė. Kas jie?

Vidurinė. Ligoniai, gulėję šioj palatoj.

Viltė. Kodėl jūs kalbat?

Dešinioji. Mums tam ir nupiešė – kalbėti. Kalbėti ir taip padėti neprarast vilties.

Viltė. Jūs marionetės... Jūs priklausote... Ką jūs galite padaryti?

Vidurinė. Tu imi prarasti viltį, Viltė.

Viltė. O kaip neprarast vilties? Viena didelė pilkoj palatoj, tik lempa, citrina ir kelios gėlės gelbsti mane nuo depresijos.

Kairioji. O svajonės?

Vidurinė. Pamerk gėles, Viltė, nuvys.

Dešinioji. Mes ištikus mėnesius matėme optimistę, kur ji dabar?

Viltė. Ji yra. Dirbtinė. Kad močiutė, kad Tadas nepalūžtų.

Vidurinė. O tu? Manei, nepalūši? Dirbtinė šypsena neamžina.

Viltė. Atsibuskit, aš netgi nežinau, kuo sergu!

Dešinioji. Ar palengvėtų, jei pasakytume? (*Lėlininkas smarkiai timpteli marionetę*)

(Trumpa tyla)

Viltė. O tas lėlininkas? Ta žmogysta. Kodėl jis nekalba?

Kairioji. Liga jam nutraukė liežuvį.

Viltė. O jūs? Kodėl jūs pririštos?

Dešinioji. Mes juk marionetės. Mūsų kūnai mums nepriklauso. Tik mintys...

Vidurinė. Negaiškim veltui laiko, tuoj pasirodys ji.

Viltė. Kas? Kas pasirodys?

(Pasigirsta žingsniai. Lėlininkas dejuodamas skubiai įtraukia marionetes atgal į paveikslą ir visos būtybės nutyla. Žingsniams nuaidėjus girdisi gydytojų balsai.)

Gydytojas. Kur jūs einat?

Gydytoja. Pas pacientę. Įvardint jos ligą. O gal jūs?

Gydytojas. Koks reikalas jai sakyt? Tegu geriau nesikankina.

Gydytoja. Ligos istorija keista. Ilgesys veikia... Ilgesio leukemija.

Gydytojas. O jei jos gimdytojai grįžtų? Kas pasikeis?

Gydytoja. Pasikeis.

(Trumpa tyla)

Gydytojas. Tai ar pranešit jai?

Gydytoja. Nežinau. Gal leiskim pasakyt močiutei? Ji ypatinga, kantri pacientė...

Gydytojas. Ar kas nudžiugtų sužinojęs apie kraujo vėžį? Negadinkite geros dienos. Rytoj...

(Balsai nutyla.)

Viltė. Šios sienos pernelyg plonos... Plonesnės, nei turėtų būti...*(Trumpa tyla)* Aš negaliu sirgti leukemija. O gal galiu? Ne, juk čia daug pacientų. Jie kalbėjo ne apie mane... Kaip tada suprast?
(Prieina prie lango) Nejau nesulauksiu pavasario? Ką tada bučiuos aksominiai žiedlapiai sode?
(Pasigirsta žingsniai) Aš nekenčiu žingsnių ir balsų už sienų. *(Paima lempą)* Lempa, tu mano saulutė. Ar tu irgi nekensti žingsnių?

(Viltė atsigula ir, rodos, užmiega. Lėlininkas timplteli marionetes ir šios prabyla.)

Dešinioji. Ar ji žudo viltį?

Vidurinė. Tikriausiai.

Kairioji. Ji jau marionetė?

Dešinioji. Nežinau. Nors jei visi žmonės praradę viltį tampa ligos marionetėms...

Kairioji. O kada ateis ji?

Viltė. Nutilkit!

(Lėlininkas smarkiai timplteli virveles ir lėlės nutyla.)

Trečias veiksmas

Palata. Šalia Viltės lovos stovi moteris juodu apsiaustu – Liga. Lėlininkas, ją pamatęs, ima tampyti lėles už virvučių.

Vidurinė. Viltė, pabusk! Ji atėjo.

Viltė. *(Pašoka pamačiusi Ligą.)* Kas tu? Giltinė?

Liga. Galiu tapt ir giltine, jei panorėsi.

Viltė. Ko tu iš manęs nori?

Liga. Tavo vilties. Nagi, atiduok man paskutinę viltį, Viltė, atiduok! *(Viltė bėgioja po palatą, o Liga ją vaikosi.)* Nesitikėk, tu vis tiek nepasveiksi.

Marionetės. Tikėk, Viltė, tikėk. Tu pasveiksi!

Liga. *(Marionetėms)* Tylėkit! Ji bus mano lėlė.

Vidurinė. Vilte, suprask! Jei prarasi viltį, tapsi marionete. Savo ligos marionete. Ji pavogs tavo jėgas.

Kairioji. Ir Povilui, ir Angelei taip buvo.

Dešinioji. Ir Inetai.

Liga. Šššš... Mergyt, tau dar liks mintys.

Viltė. Mintys be vilčių ir svajonių?

Dešinioji. Nesulauksi!

Liga. (*Pavargusi sustoja*) Tylėkit! Vis tiek numirsi, Vilte, anksčiau ar vėliau.

Kairioji. (*Viltei*) Sakyk vėliau!

Viltė. Vėliau.

Liga. Nutilkite, marionetės! Lėlininke, nutildyk jas! Nepamiršk, ką aš galiu. (*Viltei*) Matau, teks dērėtis. (*Lėlininkas stipriai timpteli marionetes*)

Viltė. Dērėtis?

Liga. Nagi taip... Jei artimiausiomis gydymo dienomis prarasi viltį – tu žuvus. Viltis mano, o tu bičiulės giltinės.

Viltė. O jeigu ne?

Liga. Taip negali būti.

Viltė. Tai juk sandoris.

Liga. Tada... Tada tu kentėsi.

Vidurinė. Sulauksi pavasario ir daugiau. O gal net įveiksi...

Liga. Tylėt! (*Lėlininkas dejuodamas timpteli marionetę ir ši nusvyra.*)

Viltė. Aš sutinku. Duodu žodį.

Liga. (*Ištraukia iš po apsiausto virvę ir rodo*) Pasirašyk čia!

Viltė. Kuo? Krauju?

Liga. Ne, uždėk ranką ir sakyk „Prisiekiu“.

Viltė. (*Uždėda ranką ir tarusi žodį staiga patraukia.*) Prisiekiu! Ai, degina!

Liga. O kaip tu manai? Pasirenk tapt lėle. Tada ši virvė, nors nematoma žmogui, taps tavo jungu.

Viltė. Dar pažiūrėsim! Aš turiu dėl ko gyventi! Dėl mamos, dėl...

Liga. Jie emigrantai! (*Gudriai*) Ilgies?

Viltė. Ne... Tikiu, jie grįš!

Liga. O tu arši kovotoja!

(*Kalbėdama paima vazą, supila į ją vandenį iš stiklinės ir pamerkia gėles.*)

Viltė. Ir dar: aš pasitiksiu pavasarį, aš sulauksiu gimtadienio, aš...

Liga. Dar susitiksime...

(*Liga Viltei kalbant traukiasi ir išeina.*)

Viltė. Aš perskaitysiu visą Nėries poeziją, aš... Ar tai reiškia, kad aš?

(*Atgyja marionetės ir lėlininkui dejuojant žengteli iš rėmų.*)

Vidurinė. Laimėjai mūšį.

Kairioji. Bet ne karą.

Dešinioji. Pasirenk!

Lėlininkas. (*Pusiau murmedamas*) Pasirenk, pasirenk! Jei pralaimėsi, tavęs laukia giltinė. Kito kelio nėra, tu pasirašei. Tikriausiai nenori, kad tau liktų tik siela ir mintys.

Viltė. Juk sakėt, kad jis nekalba. Liga jam...

Vidurinė. Prabilo...

Lėlininkas. Mano sandorio laikas baigėsi. Kol aš nebuvo pralaimėjęs lažybų Ligai, nei vienas ligonis neprarado vilties, nė vienas.

Viltė. O iš ko lažinai?

Lėlininkas. Ilga istorija...

Marionetės. Papasakok jai...

Dešinioji. Arba paleisk mus...

Kairioji. Marionete tu, mes juk lėlės...

Lėlininkas. Dailininkas, kuris mus nutapė, sirgo leukemija. Dar karo laikais, kai jokių šansų... Bet jis tikėjo, kad pasveiks. Ilgai tikėjo. O kai ėmė blogėti, liga jam pasiūlė sandorį, kaip ir tau... Tada jis nusprendė išsaugoti savo viltį ir nupiešė mus. Spalvingas marionetes ir lėlininką, lygiai tokį pat kaip jis pats... Viskas.

Vidurinė Ne, ne viskas. Jis mums įkvėpė gyvybę ir galią žadinti viltį ligoniams. Ir taip daugybę metų Liga ir mes kovojame dėl ligonių vilties. Mes viltį žadiname, ji atima.

Viltė. O sandoris, lažybos?

Lėlininkas. Aš susilažinau su Liga, kad mūsų dailininkas pagis ir išgyvens.

Viltė. Ir?

Lėlininkas. Jis pagijo, bet išėjęs iš ligoninės neteko vilties, nes visą dovanojė mums. Tai buvo mano pralaimėjimas. Liga atėmė mano galimybę kalbėti ir dabar, lygiai po šimto metų nuo tos valandos...

Vidurinė. Tu privalai tikėti, Viltė, privalai įrodyti, kad žmogus gali laimėti prieš Ligą.

(Pasigirsta žingsniai.)

Viltė. Žingsniai... Jie varo mane iš proto! Jie pranešė man apie ligą! Aš negaliu!

(Lėlininkas marionetes traukia atgal į paveikslą.)

Marionetės. Nepasiduok, Viltė! *(Marionetės sustingsta. Pasigirsta Ligos balsas.)*

Liga. Vienas – vienas. Rezultatas: vienas – vienas...

Viltė. Aš nepasiduosiu!

(Įeina gydytojas.)

Gydytojas. Ką nors sakėte?

Viltė. Šiandien gražus rytas! Puikus žiemos rytas. *(Prieina prie lango)*

Gydytojas. Matau, paklausėt patarimo, pamerkėte gėlę.

Viltė. Ji graži. Jai reikia vandens, kad išgyventų. Kaip mums ...

Gydytojas. Vilties. *(Pažvelgia į paveikslą.)* O šis paveikslas jūsų nebaugina? Čia marionetės, ar ne?

Viltė. Marionetės... Juk mes visi esam likimo marionetės, tiesa? *(Žvelgia į paveikslą.)*